

PRÀCTICUM I

GRAU EN MESTRE EN EDUCACIÓ

PRIMÀRIA

Curs 18-19

Orientacions didàctiques

FACULTAT D'EDUCACIÓ

UNIVERSITAT D'ALACANT

ÍNDEX

INTRODUCCIÓ	2
CAPÍTOL 1. EL PRÀCTICUM I	3
1. QUÈ ÉS EL PRÀCTICUM I?	3
2. LÍNIES BÀSIQUES DEL PLA DE TREBALL.....	3
2.1. Pla de treball en el centre educatiu	4
2.2. Pla de treball en la Facultat d'Educació	4
3. FUNCIONS DEL PROFESSORAT	5
3.1. Docent del centre escolar	5
3.2. Docent de la Facultat d'Educació.....	6
CAPÍTOL 2. ORIENTACIONS PER A L'ELABORACIÓ DE LA MEMÒRIA.....	7
1. INTRODUCCIÓ	7
2. CONTINGUT	7
1. Introducció	7
2. Observació, anàlisi i reflexió crítica sobre la realitat escolar.....	8
3. Observació, anàlisi i reflexió crítica sobre la realitat de l'aula	11
4. Altres activitats realitzades.....	13
5. Conclusions y/o reflexió personal.....	13
6. Referències	13
7. Annexos.....	13
3. FORMAT DE PRESENTACIÓ.....	13
4. RESPONSABILITATS EN LA OBTENCIÓ I ÚS DE LA INFORMACIÓ.....	15
4.1. Utilització de dades personals	15
4.2. Enregistraments, fotografies i difusió d'arxius	15
CAPÍTOL 3. AVALUACIÓ DEL PRÀCTICUM I.....	17
1. AVALUACIÓ PER PART DE LA FACULTAT EDUCACIÓ	17
2. AVALUACIÓ PER PART DEL CENTRE EDUCATIU.....	18
CAPÍTOL 4. BIBLIOGRAFIA RECOMANADA.....	20

INTRODUCCIÓ

L'experiència del PRÀCTICUM és considerada un element curricular essencial per al desenvolupament de les competències professionals bàsiques dels estudiants de Grau en Mestre en Educació Primària.

La realització del PRÀCTICUM I proporciona una primera aproximació tutelada al funcionament i organització d'un centre educatiu i als processos d'ensenyament-aprenentatge. L'objectiu durant l'estada en el PRÀCTICUM I consisteix a realitzar en primer lloc, una aproximació descriptiva sobre el centre escolar on es realitzen les pràctiques, així com la revisió i anàlisi crítica dels documents que exposen l'organització i funcionament del centre escolar (Projecte Educatiu de Centre i Programació General Anual), per a finalment dur a terme una anàlisi i reflexió sobre la realitat educativa d'un aula.

La guia docent del PRÀCTICUM I s'estructura en quatre capítols. En el primer capítol es presenta l'assignatura, es delimiten les principals línies del Pla de treball, tant en el centre educatiu on l'alumnat realitza les pràctiques com en els seminaris de la Facultat d'Educació, i es descriuen les funcions del professorat.

En el segon capítol, s'exposa detalladament el contingut i les normes per a l'elaboració de la memòria.

En el tercer capítol, es proporcionen les orientacions per a l'avaluació de l'assignatura.

Finalment, en el quart capítol, s'inclou una bibliografia de consulta, sobre la base de la legislació actual, publicacions de llibres, i articles científics complementaris...

CAPÍTOL 1. EL PRÀCTICUM I

1. QUÈ ÉS EL PRÀCTICUM I?

El PRÀCTICUM és una matèria obligatòria l'objectiu del qual és la iniciació docent de l'alumnat en pràctiques, perquè conega la complexitat de la realitat educativa, pose en pràctica l'experiència teòric-pràctica desenvolupada en la seua etapa formativa, i reflexione sobre la seua pròpia experiència en el centre escolar, etc.

L'assignatura PRÀCTICUM té assignats 48 crèdits en el pla d'estudis del Grau en Mestre en Educació Primària que es distribueixen en tres períodes: PRÀCTICUM I (18 crèdits), PRÀCTICUM II (18 crèdits) i PRÀCTICUM III (12 crèdits).

El PRÀCTICUM I es cursa en tercer durant el primer semestre, mentre que el PRÀCTICUM II i III es desenvolupen en quart curs durant el primer i el segon semestre, respectivament. Per tant, el PRÀCTICUM I és el primer contacte de l'alumnat en pràctiques amb la realitat educativa en un centre escolar. L'objectiu durant aquesta estada se centra en la contextualització i anàlisi del centre educatiu, per això s'haurà d'observar, analitzar i reflexionar sobre l'organització del centre escolar, la seua documentació i la realitat de l'aula.

2. LÍNIES BÀSIQUES DEL PLA DE TREBALL

El pla de treball és una eina que permet organitzar i sistematitzar les principals directrius que s'han de desenvolupar durant un període de temps per a la consecució d'una fi. En aquest cas, l'estada del PRÀCTICUM I ocupa del 26/10/2018 al 21/12/2018 i es desenvolupa en centres d'Educació Infantil i Primària (CEIP) i en la Universitat.

L'estada durant el PRÀCTICUM I s'ha d'entendre com un projecte personal en el qual s'integren les pautes comunes que homologuen la formació de l'estudiant implementant, dins de la seua especialitat, les dinàmiques i interessos específics de cada escola, i les peculiaritats i els interessos dels docents tutors del centre i supervisors de l'alumnat en pràctiques.

A continuació, s'exposen les línies generals a desenvolupar durant el PRÀCTICUM I.

2.1. Pla de treball en el centre educatiu

En primer lloc, durant el període de pràctiques mitjançant una observació, anàlisi i reflexió crítica sobre la realitat escolar, s'analitzaran els documents institucionals del centre educatiu, focalitzant l'atenció en:

- a) Descripció del centre.
- b) Context socioeconòmic, mediambiental, cultural i sociolingüístic del centre.
- c) Descripció orgànica i acadèmica del centre.
- d) Anàlisi del Projecte Educatiu de Centre.
- i) Anàlisi del Programa Plurilingüe o Lingüístic.
- f) Anàlisi de la Programació General Anual.
- g) Coordinació docent.
- h) Relació del centre amb les institucions i la comunitat educativa.

En segon lloc, es realitzarà l'observació, anàlisi i reflexió crítica sobre la realitat de l'aula, centrant l'atenció principalment en:

- a) Organització i funcionament de l'aula.
- b) Característiques generals i psicoevolutives del grup/classe.
- c) Necessitats específiques de suport educatiu.
- d) Programació didàctica en l'aula.
- i) Descripció analítica i crítica de les activitats de col·laboració en la tasca docent i organitzativa amb la mestra tutora o el mestre tutor.
- f) Disseny i posada en pràctica d'activitats amb l'alumnat del grup/classe sota la supervisió de la tutora d'aula. Aquestes activitats han de contenir tots els elements curriculars necessaris (objectius, competències, continguts, criteris d'avaluació).

En tercer lloc, a través de l'anàlisi de la documentació del centre i de l'aula l'alumnat reflexionarà sobre la vinculació d'ambdues des d'una perspectiva real i pràctica. Per a açò, l'alumnat podrà observar l'ajust entre el Projecte Educatiu de Centre, la Programació General Anual i la pràctica en l'aula-centre escolar. D'altra banda, l'alumnat haurà de vincular els aprenentatges adquirits durant la seua formació en el Grau en Mestre en Educació Primària i la realitat en l'aula-centre escolar.

2.2. Pla de treball en la Facultat d'Educació

A) Assistència a seminaris

L'alumnat haurà d'assistir els dilluns durant el període de pràctiques als seminaris (generals, de tutoria o individuals) establerts pels professors tutors de pràctiques de la Facultat d'Educació.

-Seminaris generals (o de gran grup): ofereix orientacions de caràcter general, aplicables a múltiples situacions i d'utilitat per a desenvolupar un adequat període de pràctiques. Són obligatoris.

-Seminaris de tutoria (o de petit grup): el tutor de la universitat guia, orienta i assessora a un grup d'alumnes en aspectes més concrets i específics de les seues pràctiques. Són obligatoris.

-Seminaris individuals: l'alumnat consulta dubtes concrets durant la realització de les seues pràctiques. Aquests seminaris de tipus individual s'utilitzaran perquè el tutor de pràctiques realitze una avaluació formativa, és a dir, que supervise les parts de la Memòria i el seu desenvolupament. D'aquesta manera, el resultat final de la Memòria s'ajustarà en major mesura als objectius proposats.

B) Elaboració de la Memòria

El PRÀCTICUM I conclou amb el lliurament de la Memòria de pràctiques en la qual queda reflectida el desenvolupament del pla de treball. Les orientacions per a l'elaboració de la mateixa són descrites en el capítol 2.

3. FUNCIONS DEL PROFESSORAT

Les pràctiques en els centres educatius durant el PRÀCTICUM I seran orientades per les aportacions del tutor de pràctiques de la Facultat i per part dels mestres del centre escolar les funcions dels quals d'assessorament i orientació són fonamentals perquè l'alumnat aconseguisca els objectius proposats.

3.1. Docent del centre escolar

La seua funció pot concretar-se en tres aspectes bàsics. En primer lloc, assessorar i orientar a l'alumnat de pràctiques en l'observació i anàlisi de la realitat educativa del centre. En segon lloc, informar i guiar com a tutors o tutores durant el procés de revisió i anàlisi dels documents d'identitat i organitzatius de l'escola. I finalment, fer un seguiment i una avaluació formativa de l'alumnat que, en acabar el període de PRÀCTICUM I, concretarà amb la seua avaluació de l'estada.

3.2. Docent de la Facultat d' Educació

Quant al professorat de la Universitat, la funció del tutor/a amb l'alumnat en pràctiques es basa a oferir un seguiment i orientacions sobre el desenvolupament de la Memòria PRÀCTICUM I. Afavorirà el desenvolupament de la reflexió de l'alumnat sobre els continguts teòric-pràctics que al llarg dels estudis de Grau de Mestre en Educació Primària ha estudiat, aplicant-los en l'anàlisi i reflexió de la realitat educativa. Aquesta funció es desenvoluparà en sessions de gran grup, de petit grup (o seminari) i de tutories individualitzades.

CAPÍTOL 2. ORIENTACIONS PER A L'ELABORACIÓ DE LA MEMÒRIA

1. INTRODUCCIÓ

En el present capítol s'exposen de manera detallada les normes per a l'elaboració de la Memòria atenent als objectius del Pla de treball. Conèixer els aspectes que ha d'integrar la memòria de pràctiques, així com les seues principals normes d'elaboració i redacció resulta un factor essencial per a garantir una major qualitat en el resultat de la seua realització.

Es proposa un guió orientatiu identificant els principals aspectes que ha d'incloure la contextualització del centre escolar, així com els documents que componen tant el Projecte Educatiu de Centre com la Programació General Anual. Es tracta d'una estructura oberta i flexible que permet integrar i ajustar altres documents o projectes oposats.

Cal assenyalar, que en l'anàlisi desenvolupada tant a nivell de centre (context i documentació) com d'aula, no consisteix a registrar de manera minuciosa tot el que s'observe ni es tracta de copiar tota la documentació oposada. Per contra, es pretén que l'alumnat analitze el funcionament del centre sintetitzant les seues observacions i elaborant una reflexió personal a partir de l'anàlisi d'allò l'observat.

La memòria final serà avaluada atenent a dos aspectes: contingut i format de presentació.

2. CONTINGUT

La memòria final haurà d'incloure els següents apartats i subapartats tenint en compte els aspectes que han de ser tractats en cadascun d'ells.

1. INTRODUCCIÓ

Presentació general dels continguts exposats en la memòria.

2. OBSERVACIÓ, ANÀLISI i REFLEXIÓ CRÍTICA SOBRE LA REALITAT ESCOLAR

A. Descripció del centre

Col·legi públic/concertat/privat, localització, nivells educatius que imparteixen, organització i recursos, etc.

B. Context socioeconòmic, mediambiental, cultural i sociolingüístic del centre

Nivell socioeconòmic dels habitants, context cultural, predomini lingüístic del valencià/castellà/tots dos, procedència de l'alumnat, etc.

C. Descripció orgànica i acadèmica del centre

Organigrama orgànic i acadèmic que represente l'estructura organitzativa del centre educatiu.

Per a dur a terme l'anàlisi del Projecte Educatiu de Centre i la Programació General Anual es tindran en consideració les directrius proposades en la Resolució de 27 de juny de 2018, de les direccions generals de Centres i Personal Docent, i d'Innovació, Ordenació i Política Lingüística, per la qual es dicten instruccions per a l'organització i funcionament en les escoles d'Educació Infantil de segon cicle i col·legis d'Educació Primària durant el curs 2018-2019 (DOCV 27/06/2018).

D. Anàlisi del Projecte Educatiu de Centre (PEC)

Orientacions sobre els documents que ha d'incloure el Projecte Educatiu de Centre:

- Valors, objectius i prioritats d'actuació, d'acord amb la identitat del centre.
- Criteris bàsics per a l'orientació de mesures organitzatives i de funcionament del centre (p. ex. cooperació i participació entre els diferents estaments de la comunitat educativa, coordinació amb les institucions i municipis i pla específic de jornada escolar).
- Concreció dels currículums, una vegada aprovats pel claustre, en els quals s'inclouran els elements transversals establits per la normativa vigent.
- Projecte lingüístic de centre.
- Pla d'acció tutorial.

- Transició entre les etapes (coordinació entre el segon cycle d'Educació Infantil i el primer curs d'Educació Primària i transició de l'Educació Primària a l'Educació Secundària Obligatoria).
- Pla d'igualtat i convivència.
- Reglament de règim interior.
- Pla d'atenció a la diversitat i inclusió educativa (PADIE).
- Pla per al foment de la lectura.
- Projecte educatiu del menjador escolar.
- Pla de formació permanent del professorat per al desenvolupament del projecte educatiu.
- Programa de reutilització, reposició i renovació de llibres de text i material curricular.
- Altres projectes.

E. Anàlisi del Projecte lingüístic de centre (PLC)

El projecte lingüístic del centre és una documentació que forma part del Projecte Educatiu de Centre, no obstant, donada la seua importància en el procés d'ensenyament-aprenentatge es proposa aquest apartat per a aprofundir en les seues característiques, aplicació i anàlisi de les llengües impartides per al desenvolupament formatiu i personal de l'alumnat. El projecte lingüístic de centre (PLC) concretarà i adequarà en el centre educatiu el programa d'educació plurilingüe i intercultural mitjançant els elements següents:

- El pla d'ensenyaments i ús vehicular de les llengües.
- El pla de normalització lingüística del centre.
- La proposta d'avaluació.

F. Anàlisi de la Programació General Anual (PGA)

La PGA estarà constituïda pel conjunt d'actuacions derivades de les decisions adoptades en el projecte educatiu elaborat en el centre i la concreció del currículum. Quan no es puga accedir a la PGA del curs acadèmic vigent es podrà tenir en compte la del curs anterior.

A manera orientativa, els documents que ha d'incloure la PGA són:

- Informació administrativa: document d'organització del centre, estadística de principi de curs, situació de les instal·lacions i de l'equipament.

- El pla d'actuació per a la millora (PAM) amb els següents punts:
  - El projecte educatiu de centre, i les seues modificacions.
  - Els criteris pedagògics per a l'elaboració de l'horari de l'alumnat, així com l'horari general del centre, els horaris dels diferents grups d'alumnat i els horaris del professorat.
  - Concreció del currículum (programacions didàctiques, llibres de text i altres materials curriculars, materials no modulats).
  - La situació del procés d'aplicació del projecte lingüístic del centre i la concreció anual d'est.
  - Els mecanismes d'avaluació de les mesures de millora adoptades com a conseqüència dels resultats obtinguts en els diferents processos d'avaluació.
  - El programa anual d'activitats extraescolars i serveis complementaris.
  - Actuacions del pla d'igualtat i convivència que, amb propòsit de millora, es proposen per a aquest curs escolar com a conseqüència de l'informe final de convivència del curs anterior.
  - El calendari de reunions dels òrgans col·legiats del centre.
  - El calendari d'avaluació i lliurament de la informació als representants legals de l'alumnat.
  - Els aspectes organitzatius del calendari de reunions i entrevistes amb els representants legals de l'alumnat.
  - El programa anual del menjador escolar, quan es dispose d'autorització administrativa per part de la direcció territorial competent en matèria d'educació, per a l'obertura i el funcionament d'aquest servei complementari.
  - El programa anual de formació permanent del professorat.
  - Altres informacions relatives als suports humans i als recursos materials del centre que puguen ser d'interès.

G. Programacions didàctiques

La Programacions didàctiques formen part de la PGA, però donada la seua importància curricular es proposa analitzar aquest apartat per separat. Així, s'ha de dur a terme una revisió i anàlisi d'aquest instrument de planificació curricular atenent a la seua estructura: continguts, competències clau, criteris d'avaluació, criteris de qualificació etc. Per a açò, s'analitzaran les programacions didàctiques de totes les

àrees que conformen un nivell. En l'Educació Primària, les programacions didàctiques hauran de concretar els apartats que s'indiquen en l'article 11 del Decret 108/2014, de 4 de juliol, del Consell, pel qual s'estableix el currículum i desenvolupa l'ordenació general de l'Educació Primària a la Comunitat Valenciana (DOGV 7311, 07.07.2014), modificat pel Decret 136/2015, de 4 de setembre (DOGV 7611, 09.09.2014) i pel Decret 88/2017, de 7 de juliol (DOGV 8084, 14.07.2017).

D'altra banda, la programació didàctica es pot dur a terme mitjançant projectes específics, com per exemple, treball per projectes, per àmbits, interdisciplinaris, dirigits a millorar l'èxit escolar que asseguren a l'alumnat l'adquisició de les competències i els objectius del currículum. En aquest cas s'haurà de tenir en compte el DECRET 88/2017, de 7 de juliol, del Consell, pel qual es modifica el Decret 108/2014, de 4 de juliol, del Consell, pel qual s'estableix el currículum i es desenvolupa l'ordenació general de l'Educació Primària a la Comunitat Valenciana.

H. Coordinació docent

Observació i explicació de les activitats de coordinació desenvolupades entre els equips docents, internivell, i/o amb docents d'altres escoles, etc. En l'Educació Primària actuaran com a òrgan de coordinació docent els i les mestres que impartisquen docència en un determinat curs de l'etapa. També es podran organitzar en equips els i les docents dels cursos primer i segon, tercer i quart, cinqué i sisé, que han d'actuar sota la direcció d'un coordinador o coordinadora, que es responsabilitzarà de la coordinació efectiva entre les diverses programacions docents i de l'adequació d'aquestes als currículums vigents.

Relació del centre amb les institucions i la comunitat educativa

Anàlisi i explicació de les relacions que el centre educatiu estableix tant a nivell extern (Institucions culturals, CEFIREs, empreses de productes educatius com a editorials, etc.) com a nivell intern (Equip directiu, docents, alumnat, famílies, personal d'administració i serveis o personal no docent).

3. OBSERVACIÓ, ANÀLISI I REFLEXIÓ CRÍTICA SOBRE LA REALITAT DE L'AULA

A. Organització i funcionament de l'aula

Distribució de l'alumnat, recursos en l'aula, metodologia d'ensenyament, etc.

B. Característiques generals i psicoevolutives del grup/classe

Nombre d'alumnes, reflexions sobre el desenvolupament psicoevolutiu de l'alumnat en aquesta etapa, etc.

C. Necessitats específiques de suport educatiu

Necessitats educatives especials, adaptacions, etc.

D. Programació didàctica en l'aula

Anàlisi i explicació de la programació didàctica desenvolupada per el/la docent en l'aula: organització, plantejament, metodologia, aplicació, etc.

E. Descripció analítica i crítica de les activitats de col·laboració en la tasca docent i organitzativa amb la mestra tutora o el mestre tutor

Anàlisi i reflexió sobre les aportacions en classe, el desenvolupament de les activitats, l'organització, etc.

F. Competències, objectius i continguts de les activitats realitzades directament per l'alumne/a en pràctiques amb l'alumnat del grup/classe i sota la supervisió de la tutora d'aula

Reflexió sobre la pròpia experiència com a docent en el desenvolupament d'activitats: llenguatge i comunicació, metodologia emprada, objectius plantejats i aconseguits, avaluació de les competències desenvolupades, etc.

G. Tutoria

Anàlisi i explicació del sentit de la tutoria en l'aula i en l'escola: la seua funció, beneficis, aplicació, procés d'orientació, etc.

H. Col·laboració i coordinació amb les famílies i/o institucions

Observació i anàlisi sobre les col·laboracions entre el tutor/a de l'aula amb els familiars de l'alumnat (entrevistes, contracte família-tutor/a...) i del centre amb les AMPAs.

I. Vinculació teòric-pràctica

Ajust entre el Projecte Educatiu de Centre, la Programació General Anual i la pràctica en l'aula-centre escolar. Anàlisi de relació entre els plantejaments exposats en

la documentació organitzativa del centre i la realitat escolar tant a nivell de centre com d'aula.

Ajust entre els aprenentatges adquirits durant el Grau de Mestre i la realitat en l'aula-centre escolar. (Consisteix a establir un contrast entre els continguts teòric-pràctics desenvolupats durant el Grau de Mestre en Educació Primària en comparació amb les situacions reals en el context escolar. Es tracta d'oferir una reflexió crítica sobre la vinculació entre l'aprenentatge realitzat durant el grau i la realitat educativa, sobre la base de: la funcionalitat del contingut teòric-pràctic après en les assignatures respecte a la realitat escolar, anàlisi de la metodologia didàctica utilitzada en el procés d'ensenyament-aprenentatge i la seua aplicació en les diferents àrees, desenvolupament i resultats de l'aplicació del Programa Plurilingüe, etc.).

4. ALTRES ACTIVITATS REALITZADES

Explicació d'aquelles activitats en les quals s'haja participat en el centre durant el període de pràctiques.

5. CONCLUSIONS I/O REFLEXIÓ PERSONAL

A manera de conclusió, realització d'una reflexió personal sobre l'experiència durant el PRÀCTICUM I.

6. REFERÈNCIES

S'ha de citar seguint les normes de l'Associació de Psicologia Americana (APA) tota la bibliografia utilitzada per a l'anàlisi de la documentació del centre o durant el procés de desenvolupament de la memòria.

7. ANNEXOS

En aquest apartat es pot incloure qualsevol aspecte a destacar per l'alumne/a en pràctiques (p. ex., taules d'anàlisi de dades, fitxes d'observació, etc.).

3. FORMAT DE PRESENTACIÓ

La memòria del PRACTICUM I es presentarà virtualment, en format pdf en el UACloud a través de l'aplicació Controls. L'alumnat podrà pujar el treball una vegada

obert el control i fins a la data de la convocatòria oficial.

Primera pàgina: Portada. Han d'aparèixer els següents elements:

- El logotip de la UA en la part superior.
- El nom del Centre: Facultat d'Educació, Universitat d'Alacant.
- El tipus de treball: Memòria: PRÀCTICUM I.
- Especialitat cursada.
- Nom i cognoms de l'autor/a.
- El curs acadèmic.

Segona pàgina:

- Nom i cognoms de l'autor/a.
- Nom i localitat del Centre en el qual es realitzen les pràctiques.
- Nom i cognoms del/de la Tutor/a del centre escolar.
- Nom i cognoms del/ de la Tutor/a de la Facultat.

Tercera pàgina:

- Declaració d'Autoria.

Quarta pàgina

-Índex de l'estructura de la memòria, tenint en compte l'organització proposada en aquesta guia en l'apartat "Contingut". En l'índex han de constar totes les parts del treball i la pàgina on comença cadascuna de les parts.

Cinquena pàgina i següents:

- Redacció del text de la memòria.
- En l'annex, es poden incloure: tots els documents, notes de camp, fotografies i dibuixos que estimen oportuns per a major comprensió de la memòria.

L'extensió recomanada se situa entre 10.000 i 15.000 paraules exceptuant els annexos, excepte en aquells casos que per la naturalesa del treball no siga recomanable aquest criteri. El format que ha d'utilitzar-se per a la redacció de la memòria és el següent:

- Tipus de lletra: Estafes New Roman o Arial de 12 punts, i 1,5 d'interlineat.
- Marges de 3 cm. Excepte l'inferior de 2,5 cm.
- Pàgines numerades.

-Utilitzar un llenguatge per a la igualtat de gènere.

-L'autoria de les fonts consultades s'haurà de citar sempre en l'apartat de bibliografia.

-S'ha d'evitar l'abús de la intertextualitat (la incorporació literal de fragments dels documents consultats).

-Referències: La bibliografia comprèn el llistat de les obres consultades i expressament citades al llarg del treball. Es presentarà al final de cada treball i se citarà seguint les normes Associació de Psicologia Americana (APA).

4. RESPONSABILITATS EN LA OBTENCIÓ I ÚS DE LA INFORMACIÓ

4.1. Utilització de dades personals

En el moment de realitzar el porta folio del PRÀCTICUM I és imprescindible evitar la utilització de dades personals (noms, adreces, etc.) que puguen identificar a les persones (alumnat, docents, com de qualsevol altre professional o familiar). Per això, per a facilitar la redacció d'experiències i reflexions, s'han d'utilitzar noms ficticis o indicar únicament la inicial del nom.

4.2. Enregistraments, fotografies i difusió d'arxius

Quan s'estiga en un centre escolar, la realització d'enregistraments de vídeo de les activitats escolars, fotografiar a l'alumnat, les seues famílies, els docents o uns altres, i la seua posterior publicació en qualsevol mitjà digital o imprès (p. ex. internet, publicacions electròniques o impreses, porta folio del PRÀCTICUM, etc.) és un assumpte delicat que exigeix conèixer i respectar la legislació vigent.

Abans de realitzar qualsevol d'aquests actes (gravar, fotografiar, publicar, etc.), s'ha de consultar tant al tutor de pràctiques com al director del Centre i informar-se sobre el procediment que tenen establert a l'hora de treballar amb imatges, com: demanar permís als responsables dels menors i docents, traure d'esquena o esborrar les seues cares amb un programa d'edició d'imatge, cercar un enquadrament on no s'aprecien les cares, o simplement no realitzar enregistraments ni fotografies. En cas de dubte, han d'abstenir-se de publicar cap imatge.

Les següents lleis regulen els drets que qualsevol ciutadà, especialment el menor, tenen pel que fa a l'honor, a la intimitat personal i familiar i a la pròpia imatge:

-Drets fonamentals i llibertats públiques, regulat pel Títol I de la Constitució (article 18).

-Llei Orgànica 1/1982, de 5 de maig, sobre protecció civil del dret a l'honor, a la intimitat personal i familiar i a la pròpia imatge.

-Llei Orgànica 1/1996, de 15 de gener, de Protecció Jurídica del Menor (article 4).

-Llei Orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de Protecció de Dades de Caràcter Personal: Obligacions i responsabilitats del Centre i els docents pel que fa a la informació personal de l'alumnat.

CAPÍTOL 3. AVALUACIÓ DEL PRÀCTICUM I

L'avaluació serà contínua i global, tindrà caràcter orientador i formatiu. Haurà d'analitzar i valorar els processos d'aprenentatge de l'estudiant que corresponguen als coneixements, habilitats i actituds dels objectius i continguts de l'assignatura.

En aquesta avaluació es prestarà especial atenció tant al desenvolupament de les competències relacionades amb la implicació en el centre on es desenvolupen les pràctiques com al desenvolupament de les competències d'interpretació de la realitat educativa, que els estudiants coneixeran en els centres escolars, mitjançant l'ús de coneixements teòric-pràctics treballats en la facultat, i a les competències per a expressar aquests coneixements en la Memòria final.

L'avaluació de l'assignatura es realitzarà en funció de les qualificacions obtingudes en la part valorada des de la Facultat d'Educació (40%) i pel centre educatiu (60%). Per a poder establir la nota mitjana s'ha de tenir aprovada tant l'avaluació del centre educatiu (CEIP) com l'avaluació del tutor/-a de la Universitat. A continuació, es descriuen els criteris d'avaluació que utilitzarà el tutor de la Universitat sobre la Memòria final i l'assistència als Seminaris de l'alumne, i pel tutor del centre d'estudis sobre les actuacions de l'alumne durant les pràctiques.

1. AVALUACIÓ PER PART DE LA FACULTAT D'EDUCACIÓ

Avaluació de la Memòria*: (fins a 3 punts)

Introducció, observació, anàlisi i reflexió crítica de la realitat escolar	1
Descripció de l'observació de l'aula	0,5
Descripció i desenvolupament de la seua activitat en l'aula	0,5
Reflexions i conclusions	0,5
Coherència interna, incorrecció ortogràfica i expressiva	0,5
Puntuació total	3

*Tota memòria plagada parcialment o en la seua totalitat tindrà la qualificació final de 0.

Avaluació dels Seminaris: (fins a 1 punt)

Assistència i participació activa a les sessions (fins a 1 punt).

- 6 seminaris fins a 1 punt
- 5 seminaris fins a 0,75 punts
- 4 seminaris fins a 0,5 punts
- menys de 4 seminaris 0 punts

2. AVALUACIÓ PER PART DEL CENTRE EDUCATIU

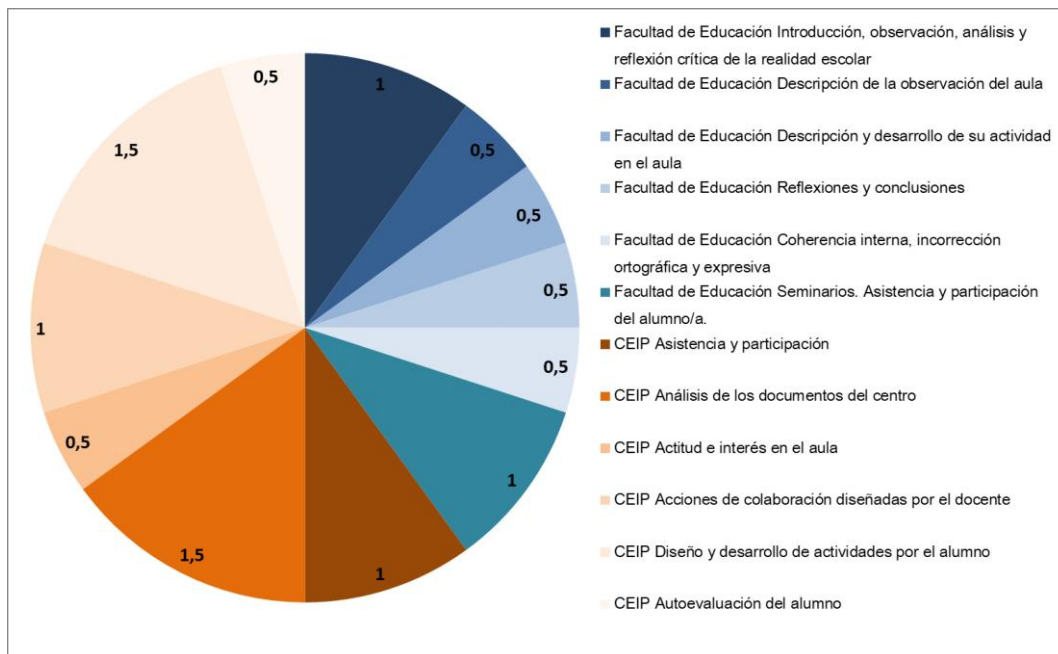
Avaluació de les Pràctiques: (fins a 6 punts)

<p>Assistència i participació</p> <ul style="list-style-type: none"> - Acudeix al centre amb puntualitat. - Coneix i respecta les normes de convivència del centre. - Participa de forma activa en les activitats col·lectives, la vigilància dels esbarjos i en l'entrada i l'eixida de l'alumnat. - Va a les reunions de coordinació (nivell, cicle, i àrea) sempre que el docent ho estima oportú, i mostra interès pels temes tractats i el seu desenvolupament. 	<p>1</p>
<p>Anàlisi dels documents del centre</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sol·licita amb temps i analitza els documents del centre de forma individual. - Realitza consultes aclaridores davant els dubtes i el contingut dels diferents documents. - S'interessa per la normativa vigent que regula el funcionament del centre. - Realitza una observació i registre de l'aplicació dels diferents documents en la vida diària del centre. 	<p>1,5</p>
<p>Actitud i interès a l'aula</p> <p>L'alumne/a ha mostrat interès i atenció a les indicacions del tutor/a a l'aula (realitza preguntes sobre l'observat, realitza anotacions, demostra entusiasme i motivació, té una actitud positiva cap a l'aprenentatge, etc.)</p>	<p>0,5</p>
<p>Accions de col·laboració dissenyades pel docent</p> <p>L'alumne/a ha realitzat accions de col·laboració dissenyades pel docent de manera adequada (reflexiona i aplica l'après, duu a terme les intervencions de forma adequada després de les directrius del tutor/a, etc.)</p>	<p>1</p>
<p>Disseny i desenvolupament d'activitats per l'alumne</p> <ul style="list-style-type: none"> - L'alumne/a observa i registra de manera adequada les característiques de l'aula. - Realitza un disseny d'activitats (planifica les activitats integrant de forma genèrica els elements curriculars: competències, indicadors d'assoliment, continguts, recursos i materials, metodologia, criteris d'avaluació, instruments d'avaluació i criteris de qualificació) atenent a la programació didàctica del nivell i la programació d'aula del tutor. - Desenvolupa les activitats d'aula tenint en compte les característiques de l'alumnat. 	<p>1,5</p>

Autoavaluació de l'alumne	0,5
Valoració del qüestionari d'autoavaluació realitzat per l'alumne/a (realitza i lliurament al tutor/a una reflexió crítica sobre el desenvolupament de les seues pràctiques en el centre escolar)	
Puntuació total	6

El procés d'avaluació dels estudiants pot incloure complementàriament l'elaboració d'un informe per part del centre educatiu sobre el grau d'adquisició individual d'aprenentatges de l'alumne en funció de la pràctica realitzada.

En la figura següent s'indiquen de forma resumida els criteris d'avaluació de l'assignatura i la qualificació màxima per ítem.

CAPÍTOL 4. BIBLIOGRAFIA RECOMANADA

- Baildon, M. i Damico, J. (2008). Negotiating epistemological challenges in thinking and practice: a case study of a literacy and inquiry tool as a mediator of professional conversation. *Teaching and Teacher Education*, 24, 1645-1657.
- Bautista García-Vera, A. i Velasco Maíllo, H. (2011). *Antropología Audiovisual, medios e investigación en educación*. Madrid: Trotta.
- Bordas, I. i Cabrera, F. (2001). Estrategias de evaluación de los aprendizajes centrados en el proceso. *Revista española de pedagogía*, 218, 25-48.
- Borko, H. y Putman, R. T. (1996). Learning to teach. In D. Berliner y R. Calfee (Eds.), *Handbook of educational psychology* (pp. 673-708). New York: Simon & Shuster Macmillan.
- Borko, H., Lalik, R. i Tomchin, E. (1987). 'Student teachers' understanding of successful and unsuccessful teaching. *Teaching and Teacher Education*, 3(2), 77-90.
- Brockbank, A. i McGill, I. (2002). *Aprendizaje reflexivo en la educación superior*. Madrid: Morata.
- Broeckmans, J. (1986). Short-term developments in student teachers' lesson planning. *Teaching and Teacher Education*, 2(3), 215-228.
- Buczynski, S. i Hansen, C. B. (2010). Impact of professional development on teacher practice: uncovering connections. *Teaching and Teacher Education*, 26(3), 599-607.
- Burbank, M. D. i Kauchak, D. (2003). An alternative model for professional development: investigations into effective collaboration. *Teaching and Teacher Education*, 19(5), 499-514.
- Butler, D. L., Lauscher, H. N., Jarvis-Selinger, E., y Beckingham, B. (2004). Collaboration and self-regulation in teachers' professional development. *Teaching and Teacher Education*, 20(5), 435-455.
- Cabrerizo, J., Castillo S. i Rubio J. (2010). *El Prácticum en los Grados de Pedagogía, de Magisterio y de Educación Social*. Madrid: Pearson.
- Clarke, D. i Hollingsworth, H. (2002). Elaborating a model of teacher professional growth. *Teaching and Teacher Education*, 18(8), 947-967.
- Craig, C. J. (2003). What teachers come to know through school portfolio development. *Teaching and Teacher Education*, 19(8), 815-827.
- Criado, M. J., Marcos, J., García L. O. i Martínez R. (2009). El Prácticum como enseñanza reflexiva: una propuesta de innovación didáctica realizada en la Facultad de Educación de la UAH. *Pulso*, 32, 201-220.
- [DECRET 127/2012, de 3 d'agost, del Consell, pel qual es regula el plurilingüisme en l'ensenyança no universitària a la Comunitat Valenciana.](#)
- [DECRET 108/2014, de 4 de juliol, del Consell, pel que s'estableix el currículum i desenvolupa l'ordenació general de l'educació primària en la Comunitat Valenciana. \[2014/6347\]](#)
- DECRET 136/2015, de 4 de setembre, del Consell, pel qual es modifiquen el Decret 108/2014, de 4 de juliol, del Consell, pel qual s'estableix el currículum i

desenvolupa l'ordenació general de l'Educació Primària a la Comunitat Valenciana, i el Decret 87/2015, de 5 de juny, del Consell, pel qual s'estableix el currículum i es desenvolupa l'ordenació general de l'Educació Secundària Obligatòria i del Batxillerat a la Comunitat Valenciana (DOGV 09/09/15).

DECRET 231/1997, de 2 de setembre, pel qual es regula la creació, estructura i funcionament dels Centres de Formació, Innovació i Recursos Educatius de la Comunitat Valenciana (CEFIREs) (DOGV 08/09/1997). Llei 4/1983, de 23 de novembre, d'ús i ensenyament del valencià (DOGV 01/12/1983).

DECRET 39/1998, de 31 de març, del Govern Valencià, d'ordenació de l'educació de l'alumnat amb necessitats educatives especials (DOGV 17/04/1998) Modificat pel Decret 227/2003 (DOGV 18/11/2003).

DECRET 39/2008 de 9 d'abril sobre la convivència en els centres docents no universitaris sostinguts amb fons públics i sobre els drets i deures de l'alumnat, pares, mares, tutors o tutores, professorat i PAS (DOCV 09/04/2008).

DECRET 79/1984, de 30 de juliol, sobre aplicació de la Llei 4/1983 d'ús i ensenyament del valencià, en l'àmbit de l'ensenyament no universitari de la comunitat valenciana (DOGV 23/08/1984).

[DECRET 88/2017, de 7 de juliol, del Consell, pel que es modifica el Decret 108/2014, de 4 de juliol, del Consell, pel que s'estableix el currículum i es desenvolupa l'ordenació general de l'Educació Primària en la Comunitat Valenciana \(DOGV 14/07/2017\).](#)

DECRET 9/2017, de 27 de gener, del Consell, pel qual s'estableix el model lingüístic educatiu valencià i es regula la seua aplicació en els ensenyaments no universitaris de la Comunitat Valenciana (DOGV 6/02/16).

Fantilli, R. D., i McDougall, D. E. (2009). A study of novice teachers: challenges and supports in the first years. *Teaching and Teacher Education*, 25(6), 814-825.

Jakku-Sihvonen, R. i Niemi H. (eds.) (2011). *Aprender de Finlandia. La apuesta por un profesorado investigador*. Madrid: MEC-Kaleida.

Johnson, L. E., Reiman, A. J. Richard, W. (2007). Beginning teacher disposition; examining the moral/ethical domain. *Teaching and Teacher Education*, 23(5), 676-687.

Korthagen, F. (2001). *Linking Practice and theory; the pedagogy of Realistic Teacher Education*. London: Erlbaum.

Llei Orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'Educació (BOE 04/05/2006).

[LLEI 4/2018, de 21 de febrer, de la Generalitat, per la qual es regula i promou el plurilingüisme en el sistema educatiu valencià.](#)

Llei Orgànica 8/2013, de 9 de desembre, per a la millora de la qualitat educativa. (BOE 10/12/2013).

Maquilón Sánchez, J. J. (Coord.). (2011). Nuevos desafíos en la formación del profesorado. *Revista Electrónica Interuniversitaria de Formación del Profesorado*, 36 (14,1).

Mckernan, J. (2001). *Investigación-acción y currículum*. Madrid: Morata.

ORDRE ECD/65/2015, de 21 de gener, per la qual es descriuen les relacions entre les competències, els continguts i els criteris d'avaluació de l'educació primària, l'educació secundària obligatòria i el batxillerat (BOE 29/01/2015).

- ORDRE de 4 de juliol de 2001, de la Conselleria de Cultura i Educació, per la qual es regula l'atenció a l'alumnat amb necessitats de compensació educativa (17/07/2001).
- ORDRE de 15 de maig de 2006, de la Conselleria de Cultura, Educació i Esport, per la qual estableix el model d'informe psicopedagògic i el procediment de formalització (DOGV 31/05/2006).
- ORDRE de 14 de juliol de 1999 de la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència, per la qual es regulen les condicions i el procediment per a flexibilitzar, excepcionalment, la durada del període d'escolarització obligatòria dels alumnes i alumnes que tenen necessitats educatives especials derivades de condicions personals de sobre dotació intel·lectual (DOGV 5/08/1999).
- ORDRE de 16 de juliol de 2001, per la qual es regula l'atenció educativa a l'alumnat amb necessitats educatives especials escolaritzat en centres d'Educació Infantil (2º cicle) i Educació Primària (DOGV 17/09/2001).
- ORDRE de 31 de març de 2006, de la Conselleria de Cultura, Educació i Esport, per la qual es regula el pla de convivència dels centres docents (DOGV 10/05/2006).
- ORDRE 45/2011, de 8 de juny, de la Conselleria d'Educació, per al que es regula l'estructura de les programacions didàctiques en l'ensenyament bàsic (DOGV 16/06/11).
- ORDRE 99/2010, de 21 de desembre, de la Conselleria d'Educació, per la qual es regulen les modalitats, la convocatòria, el reconeixement, la certificació, el registre i la valoració de les activitats de formació permanent del professorat (DOGV 21/01/2011).
- Perrenoud, P. (2004). *Desarrollar la práctica reflexiva en el oficio de enseñar*. Barcelona: Graó.
- Pujolar, J., González, I., Font, A. i Martínez, R. (2010). *Llengua i joves. Usos i percepcions lingüístics de la joventut catalana*. Barcelona: Departament d'Acció Social i Ciutadania. Secretaria de Joventut.
- [Reial Decret 126/2014, pel qual s'estableix el Currículum d'Educació Primària \(BOE 1/03/2014\).](#)
- [Reial Decret Legislatiu 1/2013, de 29 de novembre, pel qual s'aprova el Text Refòs de la Llei General de drets de les persones amb discapacitat i de la seua inclusió social \(BOE 3/12/13\).](#)
- Reis-Jorge, J. (2007). Teachers' conceptions of teacher-research and self-perceptions as enquiring practitioners e a longitudinal case study. *Teaching and Teacher Education*, 23(4), 402-417.
- RESOLUCIÓ d'1 de juliol de 2016, de les direccions generals de Política Educativa i de Centres i Personal Docent, per la qual es dicten instruccions per a l'organització i funcionament dels centres d'Educació Especial per al curs 2016-2017 (DOGV 12/07/2016).
- RESOLUCIÓ de 18 de juliol de 2017, del secretari autonòmic d'Educació i Recerca, per la qual s'aproven les Instruccions per a l'organització i funcionament dels centres que imparteixen Educació Infantil de segon cicle i Educació Primària durant el curs 2017-2018 (DOGV 20/07/17).
- [RESOLUCIÓ de 27 de juny de 2018, del secretari autonòmic d'Educació i Investigació, per la qual s'aproven les instruccions per a l'organització i el funcionament dels centres que imparteixen Educació Infantil de segon cicle i Educació Primària durant el curs 2018-2019.](#)

RESOLUCIÓ de 27 de juliol de 2016, de la Direcció general de Política Educativa, per la qual es dicten instruccions per a l'organització i el funcionament de les unitats específiques de comunicació i llenguatge situades en centres públics que imparteixen ensenyaments d'Educació Infantil (2n. cicle), Educació Primària i Educació Secundària per al curs 2016-2017 (DOGV 1/08/16).

RESOLUCIÓ de 30 juliol de 2008, de la Direcció general d'Ordenació i Centres Docents i de la Direcció general de Personal, per la qual s'estableixen els requisits bàsics, criteris i procediments per a aplicar en els centres educatius un programa d'educació plurilingüe que permeta fomentar una primera aproximació a la llengua anglesa en el segon cicle de l'educació infantil (DOGV 21/08/2008).

Roselló, V. (2011). Cap a una educació plurilingüe: una proposta d'investigació-acció. *Investigació i Innovació Educativa i Socioeducativa*, 2(2), 3-18.

Skerrett, A. (2010). There's going to be community. There's going to be knowledge": design for learning in a standardised age. *Teaching and Teacher Education*, 26(3), 648-655.

Torrego Seijo, J. C. y Negro, A. (2012). *El aprendizaje cooperativo en las aulas: fundamentos y recursos*. Madrid: Alianza Editorial.

VV.AA. (2011). La formación práctica de estudiantes universitarios: repensando el Prácticum. *Revista de Educación* 354 (nº monográfico).

Watzke, J. L. (2006). Longitudinal research on beginning teacher development: complexity as a challenge to concerns-based stage theory. *Teaching and Teacher Education*, 23(1), 106-122.

Zabala, A. (coord.) (2011). *Què, quan i com ensenyar les competències bàsiques a primària: Proposta de desplegament curricular*. Barcelona: Graó.

Zabala, A. i Arnau, I. (2007). *Cómo aprender y enseñar competencias*. Barcelona: Graó.

Zeichner, K. (1987). Enseñanza reflexiva y experiencias de aula en la formación de profesorado. *Revista de Educación*, 282, 161-189.

Zoltán, D. (2008). *Estratègies de motivació en l'aula de llengües*. Col·lecció Manuals, 123. Editorial UOC.

Zwart, R. C., Wubbels, T., Bolhuis, S. i Bergen, C. M. (2008). Teacher learning through reciprocal peer coaching: an analysis of activity sequences. *Teaching and Teacher Education*, 24(4), 982-1002.